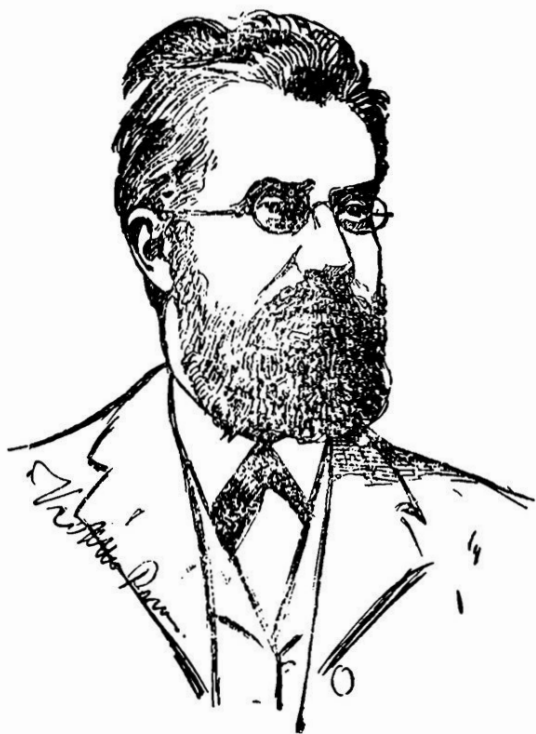

SÖRNÄS- SNICKERI- AKTIE BOLAG.

N. R. af URSIN
SUOMEN
TYÖVÄENLIKE
NTAMO

SUOMEN
TYÖVÄENLIIKE

N. R. af URSIN

N. R. af URSIN

SUOMEN
TYÖVÄENLIIKE

Historiallinen
katsaus

NTAMO
Helsinki
2 0 2 5

UUSINTAPAINOS ORIGINAALISTA
Sosialistin kirjapaino-osuuskunta, Turku 1922

ISBN 978-952-215-950-2

ULKOASU
Göran de Kopior

KANNEN KUVA
*Anon., Sörnäisten puusepäntehtaan – Sörnäs
Snickeri Ab:n työntekijöitä ryhmäkuvassa, Vallila
/ Vallgård 6 (=Teollisuuskatu 1)
(n. 1900) (Helsingin kaupunginmuseo)*

VALMISTAJA
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

NTAMO
Helsinki 2025
(IV LINJA 18, 00530 HKI)
www.ntamo.net (info.ntamo@gmail.com)

Suomi on jotenkin suuriainen maa (377,426 km.²), suurempi kuin koko Preussin kuningaskunta (348,658 km.²). Mutta kun jälkimäisessä on yli 100 ihmistä km.²:llä, on Suomella ainoastaan 9,4. Suomi on metsärikkain maa koko Euroopassa: metsää on 61 % koko pinnasta. Suomaata on 30,8 %, josta ainakin $\frac{1}{3}$ sopisi viljelykselle. Mutta viljelyksen alaisena on ainoastaan 7—8 %, osaksi peltoa, osaksi niit-tyä. Jos kohta siis viljelty ala voisikin olla kolme kertaa suurempi, on Suomi kuitenkin ikäänkuin luotu metsävilj-lystä varten: tähän viittaa myöskin maan suuri vesirikkaus, joka tarjoaa sopivia lauttausväyliä ja lukuisat kosket, joiden voiman voi käyttää puuainesten jalos-tuttamiseen; kylmä ilmanala (keskimääräinen lämpöäärä 3—6° C.) ei myöskään ole maan-viljelykselle erittäin suotuista. Metsätuotteiden arvo muodostaakin nykyään n. 70 % koko maan viennistä: puutavaran ja paperiteollisuu-den tuottavaisuus on yhä kasvamassa (v. 1887 —89 keskimäärin vain 55 %), kun sitä vastoin

v. 1887—89 maatalouselinkeino n vienti keskimäärin oli 28,7 %, mutta v. 1908 ainoastaan 20,4 %. Koko Suomen maasta omistaa kruunu eli valtio 36,3 tai (toisen laskun mukaan) 39,4 %, josta vain mitätön osa on muuta kuin metsämaata. Tämä suuri valtion metsäomaisuus on syntynyt siten, että uuden ajan alussa valtio julisti omakseen kaikki, mikä ei silloin ollut nimenomaan yksityisten hallussa — ja siihen aikaan oli melkein koko Pohjois-Suomi asumaton alaa — ja 17-sataluvun loppupuolella toimeenpantu isojako korjasi kaikki ylijäännökset valtion huostaan. Mutta vaikka metsätalouden pitäisi olla Suomen kansan pääelinkeinona, on metsätalous meillä vielä hyvin alkuperäisellä kannalla, eikä sen tuotteliaisuus ole läheskään sivistyskansojen tasolla. Viimeisiin aikoihin asti ja vieläkin suuressa määrässä Suomen metsiä hoidetaan huonosti, eikä valtiokaan kulkuneuvojen riittämättömyyden takia maan pohjoisissa osissa, jossa suurimmat metsäalueet sijaitsevat, saa metsästään, mitä sen pitäisi saada. Tähän vaikuttaa myöskin hoitoalueitten liiallinen laajuus.

Suomen pääelinkeinona onkin vielä toistaiseksi maatalous, vaikka se on mennyt viime vuosikymmeninä suuresti taaksepäin. V. 1865 oli sen palveluksessa vielä 79,3 % maan väes-

töstä, v. 1900 ainoastaan 57,3 %. Kuten muual-
 lakin siirtynyt väestö, teollisuuden keskittyessä
 kaupunkeihin, yhä enemmän maalta kaupunki-
 hin vv. 1881—1909 välillä lisääntyi kaupunkien
 väestö noin 180,000:lla ja vähentyi maaseutu-
 väestö n. 160,000:lla (14,7 % oli kaup:ssa ja 85,3
 % maalla; v. 1805 5,5 ja 95 %). 43 % (toi-
 sen laskun mukaan 54 %) koko maalaisväes-
 töstä ei omista mitään viljelmää ja jälellä ole-
 vista 57:stä % omistaa 0,68 % maanviljelijää
 100 ha tai enemmän ja koko viljelystä maasta
 11,13 %, sekä 10,06 % 25—100 ha tahi 38,91:
 siis aivan pieni määrä maanviljelijöitä ($\frac{1}{9}$)
 omistaa enemmän kuin puolet kaikesta viljel-
 lystä maasta (50,04 %), ja vielä epäsuotuisam-
 maksi muodostuu asema, jos ottaa koko maa-
 omaisuuden eikä vain viljellyn maan pinta-
 alaa lukuun, sillä suuret maaomaisuudet (vä-
 hintäin 250 ha) tekevät koko luvusta 16,4 %,
 mutta käsittävät 56,3 % koko maa-alasta.
 110,000 viljelivät noista kaikista omaa maata,
 160,000 vuokrattua, niistä oli taas n. 65,000 var-
 sinaisia torppareita, muut mäkitupalaisia tai
 senkaltaisia, vain pieni osa lampuoteja. Näit-
 ten tilanne ei liioin ole kehuttava, koska maan-
 vuokra yl. nsä lasketaan 20—60 Smk. hehta-
 rilta s.o. 300—900 Smk., vaikka se todellisu-
 dessa muuten ei nouse yli 100 Smk. Voi siis

hyvällä syyllä väittää, että maanomistus Suomessa on suhteellisesti suurkapitalistinen, varsinkin kun suuret maanomistajat ovat lukuja-
sasti ostaneet pieniä tiloja. Pienet tilat voivat vielä vaivaloisemmin kestää kilpailua, jos ne sijaitsevat kuperoisilla mailla, eivätkä siten voi osuuskunnittainkaan käyttää koneita. Itse maanviljelys on viime aikoina kääntynyt karjanhoidon puolelle, koska viljanhintojen laskeutessa se paremmin on kannattanut: elukkain ravinnoksi tarkoitettun kauran viljelys on rukiitten ja varsinkin ohran kustannuksella vuosi vuodelta lisääntynyt; noin puolet leiväksi käytetystä rukiista tuodaan nyt ulkoa (ja Suomessa syödään enimmäkseen ruisleipää).

On selvää, että kun suurtilalliset ovat saaneet haltuunsa melkoisen osan maanomistuksista ja viljelysmaista, ei ole helppo pienten viljelijäin hankkia itselleen omia taloja. Mutta vielä pahemmaksi muodostuu asia, kun suurtilalliset eivät tahdokaan luovuttaa uutisviljelijöille maata viljeltäväksi, vaikka heillä sitä monasti olisi hyvininkin paljon. Tämä tapahtuu suureksi osaksi siitä syystä, että metsätuotteiden hinta on viime vuosina noussut eikä sen takia kannata antaa metsiä uutisviljelykseen. Sen ohessa ostavat tukkiyhtiöt taloja suurissa määrissä hyötyäkseen niin pian kuin mahdol-

lista niiden metsistä, joita ne melkein tyystin hävittävät, kun metsäsuojeluksemme ei ole riittävä: viljelmät jäävät täten enimmäkseen hunningolle eivätkä enää voi elättää monta ihmistä. Yllä mainitusta syystä ei valtiokaan edistä liioin metsämaittensa asuttamista: nykyään on kruunun metsissä vain n. 4,000 torpparitilaa ja muuta vuokramaata.

Suomenmaan väestöstä ei sen takia suuri joukko voi saada toimeentuloansa maanviljelyksen alalla; se menee suureksi osaksi metsähoidon palvelukseen; ja näin on varsinkin viime aikoina syntynyt tuo tilaton väestö, joka ei ole mihinkään vakinaiseen työhön kiinnitetty, vaan saa toimeentulonsa satunnaisesta työstä, kun ei teollisuuskaan kasvustaan huolimatta, voi sitä läheskään täydelleen käyttää. Tämä tilaton väestö, josta ei 52,8 %:lla ole edes omaa asuntoakaan, nousi jo v. 1880 n. 400.000 henkeen, mutta oli jo v. 1904 n. 640.000 ihmistä. (Toisten lasku mukaan se olisi 800—900,000 henkeä.) Kaikissa tapauksissa se ei ole mikään todistus terveellisistä taloudellisista oloista. Eduskunta ja hallitus ovat kyllä jo aikoja sitten huomanneet epäkohdan, mutta molemmat ovat koettaneet saada parannuksia aikaan luomalla tilattoman väestön lainarahaston, jolla koetetaan edistää itsenäisten pikkutilojen ai-

kaansaamista, jotka ajan pitkään eivät kuitenkaan kannata, sen sijaan että päästäisiin ainakin parempiin tuloksiin maanvuokraolojen parantamisella. Tällaiset lainat pikkuviljelijöille eivät todellisuudessa tarkoita muuta kuin maan arvon pysyttämistä entisellään tai kohottamista, koska ainoastaan metsän myynti, joka ei liioin tulisi kysymykseen, voi pitää maatilat siinä arvossa, josta pikkuviljelijäin pitäisi ne lainarahoilla ostaa (resp. 6 % ja 3 %). Ja aivan oikein on laskettu, että esim. 20 miljoonan uhrauksella valtion puolesta saataisiin vain 7 ruokakuntaa keskimääräisesti 637:stä kussakin kunnassa syntymään entisten lisäksi uutistiloina; koko tuuman toteuttamiseksi taas hyvä osa toista miljardia olisi tarpeen! Samoin kuin esim. Venäjällä eivät tuommoiset toimenpiteet vie toivottuun tulokseen.

Kun ottaa kaiken yllä esitetyn huomioon, ei ole kumma, että siirtolaisuus vuosi vuodelta Suomessa kasvaa (tietysti jossain määrin vaihdellen.) V. 1900 se oli 38,5 ‰, mutta v. 1919 jo 63,1 ‰ koko väestön luvusta. Jos kohta valtiollinen vaino on melkoisestikin vaikuttanut siirtolaisuuteen, on sen kuitenkin aiheuttanut enimmäksi osaksi taloudellinen pula kotimaassa. Niin oli esim. v. 1912 90 % Suomen maaseudun siirtolaisista tilatonta väestöä, mäkitupalaisia

se on pakoittanut yläluokan luomaan huomiota
syvien rivien tarpeisiin ja huutavaan hätään
eikä istumaan toimettomana
yltäkyläisyydessään

N. R. AF URSIN
KÄY KATSAUKSESSAAN
LÄPI TYÖVÄEN JA SOSIAALI-
DEMOKRAATTISEN AATTEEN
NOUSUN MAATA
MULLISTAVIKSI
VOIMIKSI.

NTAMO 2025

9 789522 159502

978-952-215-950-2

